



Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.



Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty

Z njebyes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.



Čerbike nedźeliske łopjeno

W Budyschinje

24. junija 1934

Bauzen

4. nedźela po šwjatej Trojizy.

Łut. 6, 36—42.

Čłowjek je po podobnosći Božej stworjeny. Japóchtol Pawoł kšesczjanow w Epheju napomina: „Činče tohodla po Bóhu, jako lube džěćzi.“ Hizo w starym šatonju Bóh k israelskemu luděj praji: „Wy dyrbicze šwjeczi bycz, pšchetoz ja šym šwjatny.“ A w nowym šatonju šo pšchezo šako tuto šłowo ša naž kšesczjanow wošpjetuje. Šaj, tón Knjes k nam w předowanju na horje praji: „Tohodla dyrbicze wy dołonjeni bycz, runje jako tež wašch Wótz w njebyech dołonjany je.“ Wotštyknjeny kónz je jow jara čezko dozpicz. To tón Knjes wě, hdyž naž k tomu napomina a jara kšutne šłowa rěćzi. Šchtož wón šebi tu žada, njeje ničzo wurjadneho, bjes kotrehož móhli my tola hišće žyle dobri kšesczenjo bycz; tole wón praji, šo kšesczjanške žiwjenje hinať bycz njemóže a nje-dyrbi. Tajke dyrbi potajkim twoje a moje žiwjenje bycz, jeli niž, potom tón Knjes praji: „Ja waš njesnaju.“ Šaj, wón tu žyle jašnje praji: Bóh budže š nami činicz, kaž šmy šami w tym wšchěm činili. „Runje š tej měru, š kotrež wy měricze, budže wam šako měrnjene.“

Šwjate pišmo ma wašnje, šo pať to jene, pať to druhe wošebje wubjera a naž napomina, šo bychmy to rospominali a šo pruhowali. Dženša tón Knjes šwoje napominanje še šłowom šapocznje: „Budžće šmilni, jako tež našch Wótčez šmilny je.“

Budžće šmilni. Šdyž njeby našch Šbóžnik ničzo dale rěćzał, potom bychmy rucze š tym hotowi byli a bychmy rucze šo špokojili. Pšchetoz šchto ma šo šam ša nješmilneho? Ale našch Šbóžnik praji hišće: Jako tež wašch Wótčez šmilny je! Š tym nam pšchedšnamjo pokaže, kotremuž dyrbymy šo podobnicz. Kajka pať je Boža šmilnosć, kotruž wón nam wo-pokasa? Boža šmilnosć čže dušam čłowjekow w nušy pom-

hać. Džěćzi štaženja bychmy byli, hdyž njebychmy Boha měli, kotruž wodawa hrěchi a w nušy pomha. Jeho šmilnosć je šmilnosć jeho wutrobny a ruki, šmyšljenja a škutkowanja. Što naž je tomu hušto hinať. Tam je šmilnosć š ertom, niž pať še škutkom; dobroty, ale žana pšhecželna, šmilna wutroba. Wjele je, šchtož čłowjekow dla čzinimy. Kelko jow hišće pola toho Knjesa wuknyć móžemy.

W přěnim artiklu wot Božej šmilnosće wušnajemy, šo Bóh ju nam bješe wšcheje našcheje šašlužby a doštojnošće wo-pokasuje. Čłowjek šebi rad myšli, šo je Bóh jemu hnadny dla jeho šašlužby a wulkeje doštojnošće; pšchetoz hdyž nad dru-himi šmilnosć čzinicz dyrbi, wón šo na měšće prascha: Je tamny tež doštojnny a hódny? Šchtož pať je Božu šmilnosć šam šhonit, tón wě, šo našch Bóh, nječedžbujo na našchu wi-nu, tež na našche hubjeńštwo hlada. Kať móžešch šwojeho bližšeho rudžicz, hdžež Bóh wodawa? Hušto došć čzinimy, kaž bychmy wšchitko lěpje wědzeli hać našch Bóh. Šsudžicz jenož tam dyrbymy, hdžež je Bóh šam nam to pšchikašal, a hdžež čłowjek to čzini, njeh je jako šudnik, nan, macz, — tam še šacžuwanjom wulkeho šamołwjenja to čzinicz dyrbymy, w bojošćzi Boha a š wědženjom, šo jenož widžimy, šchtož pšched woczomaj je, Bóh šam pať do wutrobny hlada. Pšchi wšchej šwěrnosćzi a šprózniwosćzi našche šudjenje pšchezo šako ras šo myli, pšchetoz šchtož wěmy, je nježyle. Ale kať hušto šudžimy, hdžež njeje Bóh nam to pšchikašal, a čzinimy, hać móhli do wutrobow hladacz! Kať někotry šebi myšli, wědzecz a wo tym šudžicz móž, šchtož drugi čže a čzuje; kať hušto kšesczenjo tajki hrěch kóžy džeń čzinja! Woni šo na šudny štoť Boha šydaža a nad šbóžnosćzu a šatamanštwom šwojich šobuczlo-wjekow roššudžuja, kaž njeby šłowo Šbóžnika ša nič bylo: nješudžće, nješatamajće! Šchto je waž ša šudnikow poštajit nad wašchimi bratrami? Šchtož šwojeho bližšeho tať šudži, w toho wutrobje lubosć ruma nima. A šmy my lěpšchi hać

druhu, kotrychž sa budzujemy? Může tež klepny klepemu pucz pokasacz? Esmy kleri mjes klepny, hrěšni mjes hrěšnikami. Tohodla wuczeńi přjedny tu hrjadu se kwojeho woła a dohladať so potom, so by tu tšchěstu se kwojeho bratra woła wuczahnył. Hdny ras kwěru kami na kabi džělamy, potom budzemy ponižni, njebudzemy kudzicž a satamacž.

Alle hacž mjelczecž dyrbyny, hdny widzimy, so bratr hrěch cžini? Ně, to nje dyrbyny! Alle nje dyrbyny jeho sa budzicž — S tym nicžo pomhane njeje! — Dyrbyny jeho k pšnaczu wjesčž, so bychmy jemu pomhali. Pwtacz dyrbyny jeho, hacž kmy jeho namakali, kaž Khrystuž nam to pokaze w pšchirunanju wo šhubjenej wowzy a šhubjenym kroschu. Njekudzecž, dha tež wy njebudzecž kudzicž; njesatamacž, dha tež wy njebudzecž satamani, ale wodajcž, dha wam budže wodate.

So bychmy tola chzyl tak rad wodawacz, kaž kudzimy! Wodajcž, niz pať jenož, hdny twój bližšchi k tebi pšchindže a tebe wo to prošny. Budž kmiłny a praj jemu: Haj, chzu tebi wodacz. Esnano, so hišcž prajiš: japomnicž pať tak hórny njemóžu! Ně, cžin kaž Wótž w njebykach, kotryž wotewri hrěšnikowej kwoju wutrobu, přjedny hacž kam pšchindže; pšchewin šobu we kwojej wutrobje a wodaj! Khrystuž kam je nam dobry pšchiklad dať: „Wón sažo nje kwarjesche, hdny kwarjeny bu, a nje hrožesche, hdny cžerpjesche, ale wón to poručil tomu, kotryž prawje kudzil.“ Njeje wón nam pšchiklasať: „Lubujcž wašchich njepšcheczelow, žohnujcž tny, kiž waž pokliwaja, cžinčže dobrotu tym, kiž waž hidža, proščcž sa tny, kiž wam škodža a pšchescžehaju waž!“ Tajka lubošč je jara cžejka, nej pať pšche cžejka, hdny na Khrystuža hladamy a w kóždym cžlowjeku kwojeho bližšeho pšnacjemy. A wysche toho chze tón Knjes nam k tomu pomhacz: wodajcž, dha wam budže wodate.

Budzecž kmiłni, jako tež wašch Wótčez w njebykach kmiłny je. To reka: nje dyrbyny bjes lubošcž kudzicž, nje dyrbyny bližšeho sa budzicž, ale dyrbyny jemu wodacz a dacž. Dawajcž, dha wam budže date.

Tuta kasnja so nam lóžšcha šda, hacž druha. Wotewrjenu ruku chze tu našch Knjes mčž sa bližšeho. Tow widzimy, so nje kmiłny tu po kwojej woli cžinicž, ale to je Boža wola a pšchiklasnja, druhemu pomhacz. Wóh ma tež prawo k tomu, nam to pšchiklasacz. Hacž kmy šzyla sa klužili, so so móžemy hi chže krašneho Božeho klončžka wješelicž? Jenož jeho do brocže mamy to so džakowacz. A twój bližšchi pšchod Bohom runje tak wjele pšacž, hacž ty kam. Hdny jemu njepomháš, kať so džiwacz móžáš, hdny tebi njepomhaja? Alle tajki ros džěl je hišcž pšchi tym, kať cžlowjekoj dawa? Jedny tak dawa, so druzi kam jašnje sacžuje, so njeje dara dostojny, a so dyrbi so sa to džakowacz, hdny šzyla něšto dostanje. Šchtóž na tajke wašchne dawa, njeje wot Boha wuknył. Jenož wješeleho dawarja lubuje Wóh.

Dyrbyny pať pšchezo dawacz? Na žane wašchne njeje tón Knjes k tym prajil, so tež dyrbyny lěnjoscž podpjeracz. Džělo je a kóždeho kšchescžana pšchiklušchoscž: so by dawacz měł potřebnemu. Alle potřebnemu, tež tomu, kiž je bjes winy do nusy pšchischoť, dyrbyny dawacz. Pšchetož kať lohzy móžemy kami do nuy pšchincž, a potom bychmy šhoni, kať bolosnje je, pomoz namakacz. Njewinowaty bjes džěla byčž, je nusa, a k nusy pomhacz dyrbyny. Sa někotrehu lóžo je, hdny nicžo njecžini, hacž hdny kwěru džěla. Tajki kwojemu bližšchemu škodži, druhich šdobudže, njecžini ani kšchescžanšy, ani šocialnje.

Našch Knjes nam tu žyle jašnje połaže, tajke wulke žohnowanie k toho mamy, hdny Bože kasnje džeržimy: runje k tej

měru, k kotrejž wy mčricže, budže wam sažo mčrene. Na druhej štronje, tajka žalostna myšl, so dyrbial Wóh cžlowjekowej ras prajicž: k twojej kamej měru nětko tebe mčru. Kiž wodawanie a kmiłenje nješnaje, to tež namakacz njebudže. Tohodla: wodajcž, dha wam budže wodate; dawajcž, dha wam budže date. Tón Knjes hišcž prajil, so kmiłny Wóh w njebykach, hdny wón žohnuje a dobrotu cžini, pšchezo dobru, natkóčženu, natšchajenu a kopatu měru dawa. Šchtóž je jako Bože džěcž po Božej woli kmiłny, k Božej ruki pšchewojazy dostanje, hacž jeho cžinjenje pšacž. Wo tym někotry dobry kšchescžan k wulkej ponižnosčju prajicž wě. Pšchezo hišcž pšacž, so je wšcho, šchtóž mamy bratram wodacz, jenož tamne što kroschow, ale brěmjo wot džěkacz tnyaz puntow Wóh wot naš precž bjerje. Kať hnadny a kmiłny je tola našch Wóh!

Alle jenož tajki cžlowjek je pokorny a džakowny a móže kwojeho bližšeho prawje lubowacz, w kotrehož wutrobje wěra ma do Boha a jeho krašneho ewangelijsa trajaze město. We wěre do Boha cžlowjek so kam namaka. Potom tuto žiwjenje sa mnje njeje, ale žiwjenje sa bratrow. Njekšym žiwjenje sa mnje, ale sa waž, prajil japoschtoť Pawoł.

Hacž by šzyla cžlowjek był, kotryž nochzyl šnajmješča něšto sa druheho byčž a cžinicž? Kóždy cžlowjek by so štróžil, hdny by kabi prajil, so jeho žiwjenje sa druhich žaneje wažnosčje nima. Haj, hrosu pšchod myšlemi mamy, so njeby kmiłercž, hdny naš wot semje wotwoła, žanu jenicžku šchcžerbu šcžinila. Na tym pať wuknyč chzemy, we wěre do Boha budže žiwjenje k žiwjenju sa druhich. We wěre do Boha! Špomni na kmiłnosč kwojeho Boha, kotruž šhoniš kam wšchědnje a bohacž, a potom dži a cžin, kať je wón tebi cžinil. Šamjeń.

Bójcž, wšchitko je hotowe!

Knjes nad kwětom, njebykami,
Šlajcž, Wóh wot wěčnosčje,
W Esny kmiłi so nad nami,
Kiž so sa naš woprjuje!
Jeho pšchly po wšchěm kraju
Kóždemu nětk pšchewoľaju:
Bójcž, nětk je škladny cžaz,
Wšcho je hotowe sa waž!

Wóh po kwojej šbóžnej radže
Potutnoť chze hrěšnika
Jako džěcž pšchewšacz w hnadžel!
Kať dha, so so šazpiwa
Tajka lubošč našchoh' Boha,
Kiž nam pomha k hrěchow doľa?
Nje' tež nicžo wješelsche,
Hacž byčž k Bohom w towaštwje!

Kóždy k Bohu pšchepošcheny
Na wšchelake wašchne je;
Ničto njeje wusamknjeny
Tu wot Božej kmiłnosčje.
Sa kóždoh' je Boža hnada,
Kiž po wumožanju žada.
W štadle dobroh' pastyrja
Dušcha pokoj namaka.

Šsměmy jako džěcž Bože
Pšchikhadžecž k njom' k modlenjom,
Kóždu štaroscž, tajke šbože,

Možemy prjódki pščinjesč jom!
 W radošči kaž tež we srudžbje
 Poškuschnošč, hlaj, t jeho wučžbje
 Može Eswjaty Duch nam dacž,
 Riž naž čže tež trošchtowacž.

Rnježe, pomhaj, so nētē radnje
 Mjes kōbu kō wabimy,
 Čžahnyč tam, hđžež Ty nam hnadnje
 Šbōžnošč pšchihotowacž kō.
 Twoje šwētlo šwēcž nam jašnje,
 Hđnyž tež šlōnzo šboža hašnje,
 A tež, hđnyž dže t šlōncženju,
 Pšches doč šmjercže t žiwjenju.

S. B.

So kō ničzo nješfasy!

Hđže steji tuto šlowo? Jesuž Khrystuž jo praji Jana 6, 12, našncziwšči 5000 hłōdnnyh: „Šbērajcže te šbnytkne krusčki, so kō ničzo nješfasy!“

Čžehodla tuto šlowo runje nētēle a tu? Njedawno namafach w jenej t Budnyškich nowinow nastawē, kiž mējesche wšchelateho, šchtož je šajimawe a šhutne. Wōn rosprawjesche a jednasche wo tnyh wšchelakich nušach, kotrež nētēle pšches žyłu semju du, wošebje tež wo šuchocže, kiž wšcho wuhorja. Mjes druhim staji, napišawšči nēšchto wo tym, kaž tež po-
 nōznoamerikanska Kanada, kiž do žitnyh komorow semje a
 čžlowještwa škuscha, jara čžerpi pod horzotu, to prašchenje,
 kotrež nēhdže takle rēkafche: „Njebē to runje Kanada, hđžež
 lōni telko pšchenyž spalichu, so njebychu pšchenične placžiny
 na wikach šwēta špadnyte?“

Njeprašchesch kō to, tuto prašchenje wučžitawšči, hnydom dale: „A njebē to lōni, so telko štow zentnarjow kōseja do morja šēšypachu abo spalichu?“ Čžehodla? So njebychu na pjenješach šchłodowali! So njeby kōsej na wikach tuššči byl!

Me čžehodla jenož dale hič? Tež tu pola naž kō šlyšchal prajicž nēhdže: „Lēto 1933 je kōwojimi bohatty mi žnje- mi je naž šawjedko, šebi nēšchtožkuli, šchto narošcže a šesrawi, mačo wažicž. To a tamne wja lōnza.“ Abō: „Pošlednje lēta kō tajke byle, so nješšmy wšcheho, šchtož nam narošcže, tač hladali, kaž to dnyrbjeli. Šsmny bjehtowali! Šsmny šahinycž dali!“

A šchto nimo tajkich wuprajenjow? Na pucžach a šchcžež-
 fach abo druhdže namafach pšchezo šašo šēšuschene pomaški
 Božeho šhlēba. A na honach abo w šahrodach abo w domach
 a dworach widžišch to a tamne hincž. A na blidže a špody
 blida, kaž je to se šrijōdkami Božeho šhlēba? A kaž je to ša
 blidom pšchi jēdži, hđnyž njeje wšcho wšchēm na hubu? A kaž
 je to pšchi kupowanju? Kajke šanjehanje a šazpiwanje toho,
 šchtož nam narošcže na polach, šahrodach a tež w hrōdžach ša
 šēžiwjenje!

Njej wašcha macž wam prajika, šchtož našcha macž nam
 džēcžom prajesche, hđnyž nam nēšchto, šchtož na blido pšchindže,
 tač prawje nješlōdžesche? „Wny budžcže čžnyčž ras tole rad
 jēšč a jo ani nješmējecže!“ A my, kiž bēčmy do wulkeje
 wōjny tu, šacžuwamy dženka hišcže, kaž štyšnje kō tuto abo
 podobne prajenje dopjelni. Njemējachmy tola druhdy ani
 křiēncžki Božeho šhlēba na blidže! A mjašo, hđže bē?

Bože žita a šchtož wonfach, wšcho čžerpi t wuhorjazej
 šuchotu. A niz jenož šuchota. Šašo kō tu powēscže, so bērnny
 šmjersnychu a druge tež. Šalaza horzota wo dnjo — a w nožy
 šmjersiki! Šchto čžzemy t tomu prajicž? Prašchenje, kotrež

„Budnyški dženik“ staji, dnyrbimy tu čžim bōle štajicž: „Je
 to šhłōstanje? Šhłōstanje ša to, so šebi nješšmy plōdy a žita
 wažili jako Bože dary?“

Bože dary! Šchto kō naž nan a macž, džēd a wōwta wu-
 čžili? So kō to Bože dary, so je to Bože žito, Boži šhlēb,
 Boži dešččžik! A kaž kō naž napominali, žaneje šrijōdki šhu-
 bicž abo rostēptacž, wšchē šrijōdki, wšchē šbnytkne krusčki hro-
 madžicž, so kō njeby ničzo šfasylo!

Šaj, Jesuž Khrystuž je prajik: „Šbērajcže šbnytkne krusč-
 ki, so kō ničzo nješfasy!“

Kač my šebi wažimy plōdy a rostliny, kaž my wužiwa-
 my žnē, o wšcho je wušnacže, wušnacže našchēje wērn! Šebač
 jebariow je jenož mošl čžlowjekow narēčžecž, so kōwoju wēru
 do Boha jenož wušnawaja t tšjomi artifikami abo t šērlušchom
 wērn, hewacž pak niz. Niz tač! Še wšchēm, t žyšym kōwojim
 žiwjenjom a čžinjenjom a šadžerženjom njeđželški a wšchēdnny
 džen, we kōwojim domje a Božim domje, pšchi džēle a pšchi
 wotpocžowanju, tež pšchi jēdži a pšchi wužiwowanju žnjow a
 plōdow wušnawajach kōwoju wēru — kōwoju wēru. Šacž je
 tuta wēra, kotruž je wšchēm wušnawajach, nētē kšchescžijanška,
 to je druha wēž. Kšchescžijanška wēra wušnawa: Š o B ó h
 m i d a w a j ē d ž a p i c ž e. Kšchescžijan praji tohodla: Boži
 šhlēb, Bože žito, Boži dešččžik, Bože šlōncžko! Abō šchtož
 hišcže wjazny je, kšchescžijan ma a trjeba a wužiwa wšcho
 tač, so špōšnajesch: W ó n m a t o w š c h o j a k o B o ž e d a r y.

Mašch ty kō po tym? Mējesche kō ty po tym?

Šchto čžže nam nētēlo tutōn džiwnny čžadž wuhorjazeje
 horzoty a ničžatnyh šmjerskow prajicž?

„Š o B ó h t ó n K n j e s č ž l o w j e k o w d o m a =
 p y t a !“

Š čžim? Š šhłōstanjom? Š pruhowanjom? Š dobrotu?
 — Šchto wotmošwišch?

Bóh tōn Knjes pyta doma! Došhož wōn to čžini, njeje
 naž šabnyš. Štara kō wo naž.

Tuž njeje tutōn čžadž žadny čžadž šadwēlowanja, tež niz
 moškotanja! Me wōn je čžadž štaranja, najšhutnišcheho šta-
 ranja: Štarajmy kō wo to, so kō Bóh ša naž štara! Štaraj-
 my kō wo naž, so tajžny šmy pšched Bohom, so kō ša naž štara!
 Tajžny šmy my, hđnyž my špōšnajemy a wušnajemy pošorni
 kaž kōwoje winy tač kōwoju šlābošč a njemōž, hđnyž my jemu
 pošadžemy t žyšym kōwojim šadžerženjom kōwoju džēcžazu do-
 wēru, hđnyž my kaž džēcžō t nanom rēčžimny, hđnyž my kō mo-
 dlimny, a to wšchēdnje, kaž džēcžō tež wšchēdnje, pšchezo šašo
 t nanom rēčži.

Jesuž Khrystuž je tola runje wšchēdnny šhlēb a tu pró-
 štwu wo njōn ša to wužil, pošafacž a prajicž, kaž wuške
 šwjastki, kaž njepšchēstawaze šwiški dnyrbja mjes kšchescžijanami
 a Bohom byčž. Jesuž Khrystuž tola njeda nam tu próštwu:
 „Daj mi šhlēb!“ Nē: „N a š c h w š c h ē d n n y š h l ē b d a j
 n a m d ž e n ž a.“

Šchto wšcho njeje t tutej próštwu wuprajene! Dženka!
 rēka w nje! Dženka je dženka, tež tutōn džen polny šuchoty
 a horzoty! Tuž dženka čžžni wšchu kōwoju štarošč na njeho!
 Wōn tola wšchitko we kōwojej ružny ma! A niz jeno to. Wōn
 kō tež ša wšchitko štara, — tež tehdy, hđnyž šhłōitajo doma-
 pyta. Šaj wšcho domapytanje Bože ma na wšchēm pošledku
 tōn šamēr, nam dobrego šdžēlicž. A wōno nam dobre šdžēli,
 hđnyž my t wutrobu a t dušchu, t ertom, t ruku, t nohu, hđnyž
 my t žyšym žiwjenjom a šadžerženjom, čžinjenjom a njecž-
 njenjom wušnawamy wšchudžom a štajnje:

„Twoja wola kō štač kaž na njeby tač tež na šemi!“

